

encyklopedie bozp

Znalostní systém BOZP je řešen v rámci projektu „**Management znalostí - podmínka úspěšného řízení BOZP**“, který je součástí Výzkumného záměru VÚBP, v.v.i. Formou managementu znalostí je vytvářen systém včetně procesních vztahů, které napomáhají řešit zvyšování úrovně znalostí o bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci a formování nových, pozitivních postojů lidí k dané problematice.

Spojení prostředí Wikipedie s novými trendy rozvíjejícími principy umělé inteligence (sdílení a opakované použití znalostí) se nám jeví jako ideální. Proto se dále soustředíme na implementaci některých prvků ontologie do našeho prostředí a vytvoříme na těchto principech encyklopedii BOZP, která po zpřístupnění širšímu okruhu uživatelů bude dostupná nejen v ČR, ale v celosvětovém měřítku. Po analýze stavu současného terminologického slovníků a možností, které nám nabízí prostředí MediaWiki, jsme zvolili pro jednotlivé pojmy z oblasti BOZP tyto **prvky záznamu**:

- pojem,
- výklad pojmu,
- jazykové ekvivalenty (v jazyce anglickém, německém, francouzském),
- provázání s externími zdroji informací (knihovní katalogy, digitální archiv AiP Safe, Google, encyklopedie, národní verze Wikipedie),
- kategorizace pojmů
- ontologizace pojmů

V současné době je vše ve stádiu upřesňování, kde:

- z nového pohledu hodnotíme již použité prvky podpůrné části zdrojové základny (prvky pracující s termíny z oblasti BOZP – tezaurus, terminologický slovník aj.) a snažíme se najít jejich adekvátní uplatnění v tomto směru,
- vytváříme koncepci, kde se zabýváme teoretickými možnostmi využití sémantického webu pro konceptualizaci BOZP a hodnotíme nabízené přednosti ontologií:
 - definování konceptů (pojmů) a vztahů mezi nimi,
 - strukturní i konceptuální vztahy, které jsou formálně definovány,
 - využití při vyhledávání - podpora terminologického odvozování (ontologie obsahuje strojově interpretovanou definici konceptů),
- dle nabytých zkušeností se snažíme vytvořit metodiku práce,
- snažíme se iniciovat **spolupráci odborníků BOZP**, která je pro kvalitu obsahové stránky encyklopedie nezbytná (Poster prezentovaný na konferencích BOZP)

encyklopedie bozp

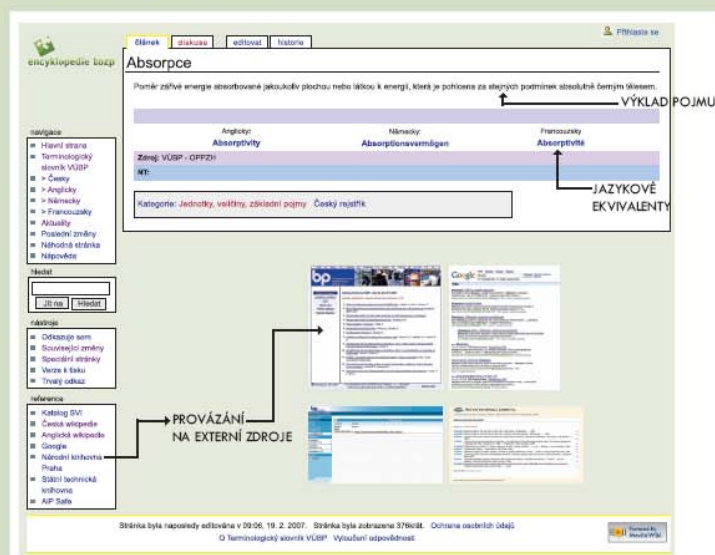
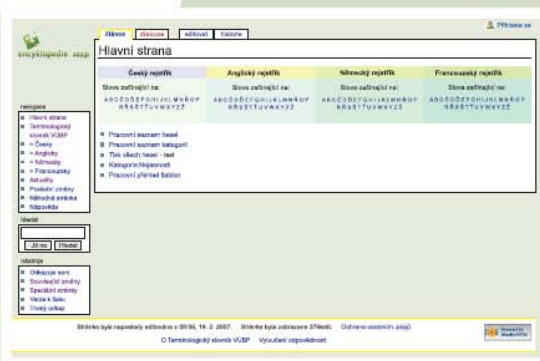
V rámci projektu č. 3 *Management znalostí – podmínka úspěšného řízení BOZP*, který je součástí výzkumného záměru VÚBP, v.v.i. je vytvářen terminologický slovník BOZP. Pro technologické řešení jsme zvolili prostředí MediaWiki. Základní soubor termínů byl naimportován z již existujícího terminologického slovníku, který vznikl v rámci výzkumného záměru VÚBP v letech 1999-2003.

Prostředí MediaWiki nabízí celou řadu předností:

- vytvoření systému pojmů z oblasti BOZP
- interaktivita, dynamičnost, okamžitá publikace,
- on-line diskuse k jednotlivým heslům a možnost vzájemné kooperace při jejich tvorbě,
- použití prostředků v rámci OntoWiki a tvorba logického strukturování pojmů na principech sémantického webu,
- možnosti spolupráce (národní i mezinárodní, mezioborová, atd.) – propojení na síť národních verzí.

Hlavním cílem je vytvořit:

- jednotnou terminologii v rámci systému,
- jednotný vyhledávací systém, který bude pracovat nad všemi komponenty zdrojové základny a následně bude schopen získávat relevantní znalosti.

Po analýze stavusoučasného terminologického slovníku a možností, které nám nabízí prostředí MediaWiki, jsme zvolili pro jednotlivé pojmy z oblasti BOZP tyto prvky záznamu:

- pojem,
- výklad pojmu,
- jazykové ekvivalenty (v jazyce anglickém, německém, francouzském),
- provázání s externími zdroji informací (knihovní katalogy, digitální archiv AIP Safe, Google, encyklopedie, národní verze Wikipedie
- kategorizace pojmů
- v budoucnu i tzv. ontologizace pojmů

Výzvy do blízké budoucnosti:

- zainteresovat odborníky do projektu, navázat spolupráci s dalšími institucemi,
- vytvořit redakční rady pro TS,
- vytvořit metodiku práce,
- uspořádat propagační a školení pro práci s MediaWiki.

Výzvy v praktické části:

- doplnit definice u prázdných pojmů,
- rozšířit definice, které jsou příliš krátké,
- propojit termíny na externí informační zdroje (primárně zdroje VÚBP),
- doplnit jazykové ekvivalenty.

VÚBP, v.v.i.
bp

Kontakty:

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Středisko vědeckých informací, Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1
mechurova@vubp-praha.cz, paukertova@vubp-praha.cz, svecova@vubp-praha.cz